

Regiöndirektörens rapport

13 maj 2025

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Månadsrapport mars.....	4
Produktion och tillgänglighet.....	4
Väsentliga personalförhållanden.....	4
Ekonomi.....	5
Nyckeltal.....	6
Aktuella händelser	6
Region Norrbotten i lokala medier	6
Avrapportering av pågående ärenden	7
Återgång till ordinarie hantering av fakturainläsning för utomlänsvård.....	7
Nytt patientövervak.....	7
Uppdrag från regionstyrelsen.....	7
Information från verksamheten	9
Division Funktion	9
Division Länssjukvård 1	11
Division Länssjukvård 2	11
Division Nära.....	14
Division Psykiatri	14
Division Regionstöd	15
Regiongemensamt	16
Regionstaben.....	16
IT/MT-avdelningen.....	18
Patientsäkerhet och vårdhygien	19
Patientsäkerhet	19
Vårdhygien	19
Smittskydd Norrbotten.....	19
Bilagor.....	19

Inledning

I min rapport denna månad kan ni ta del av flera exempel på utveckling av olika pågående processer i regionen. Arbete för att effektivisera och förenkla patienternas kontakt med vården samt det dagliga arbetet för verksamheterna pågår ständigt, på alla nivåer i organisationen. Bland annat ses på flera håll hur digitalisering av tjänster och kontakter leder till ökad tillgänglighet och en mer god och nära vård.

Regionfullmäktige har nu beslutat att införa en ny driftorganisation i september 2025, vilket innebär fyra divisioner istället för dagens sex. Genom att samla verksamhetsområden med naturliga kopplingar stärker vi styrningen och skapar bättre arbetsflöden. Samtidigt fortsätter det regionövergripande programarbetet med att öka tillgängligheten för norrbottningen.

Jag vill också passa på att uppmärksamma de hygienombud på intensivvårdsavdelningen vid Sunderby sjukhus som vann Svenska Hygienpriset 2025. Ett mycket gott exempel på hur ett målinriktat arbete och engagemang för att skapa delaktighet gör stor skillnad. Tack vare deras insatser har risken för vårdrelaterade infektioner minskat avsevärt - en betydande förbättring av säkerheten för patienterna.

Avslutningsvis vill jag påminna om betydelsen av förebyggande brand-skyddsarbete och uppmana alla att ta del av den digitala brandskyddsutbildningen. Det är viktigt att samtliga medarbetare har kunskap om hur regionens brandskydd är organiserat samt hur man ska agera i en akut situation. Mer information och länk till utbildningen finner ni på Insidan.

Ulrika Sundquist
Regiondirektör

Månadsrapport mars

Produktion och tillgänglighet

Region Norrbottens implementering av det nya journalsystemet Cosmic har inneburit att tidigare uppföljningsrapporter med koppling till VAS har upphört att ladda upp nya data. Rapporter för uppföljning av vårdens produktion baserat på data från Cosmic är fortfarande under uppbyggnad. Eftersom dessa rapporter inte ännu är validerade och klara innebär det att denna månadsrapportering kommer att presentera tillgänglighet och produktion för verksamheter där statistiken kommer från andra system än Cosmic.

Regionen har fortsatt hög tillgänglighet inom barntandvården, trots att tiden för besöken har ökat till följd av systembytet och det fortsatt utmanade bemanningsläget inom folktandvården den kända bristen på tandsköterskor och tandhygienister. För barn har andelen besök minskat med 11 procent och för vuxna 8 procent jämfört med samma period föregående år.

Patienternas digitala kommunikation med hälsocentralerna via appen *Min vård Norrbotten* fortsätter att öka. Antalet chattar har mer än dubblats under jämförelseperioden och uppgår per mars till 16 844.

Verksamheten har genomfört 103 färre operationer vid centraloperation jämfört med samma period i fjol (-3 procent). Orsaken uppges vara dels en färre produktionsdag innevarande period jämfört med samma period 2024, dels genomförandet av en tre dagars planerad klinisk utbildningsinsats vid ortopedkliniken i Piteå. En annan förklaring är tillfällig korttidsfrånvaro under perioden vid operationsavdelningarna i Gällivare och Piteå.

Intensivvården i Sunderbyn ökar enligt plan via utökningen av antal IVA-salar, vilket inneburit 20 fler vårdade patienter under jämförelseperioden (+13 procent).

Datortomografin, som utgör en stor del av produktionen vid bild- och funktionsmedicin, har ökat sin produktionstakt. Detta synliggörs genom färre väntande till DT-undersökning; 38 färre väntande (- 4 procent) under mars jämfört med förra året.

Väsentliga personalförhållanden

Den sista mars hade regionen 7 444 anställda, varav 6 971 tillsvidareanställda och 473 vikarier och tillfälligt anställda, vilket är en ökning jämfört med samma period föregående år. Ökningen berör huvudsakligen direkt och indirekt vårdrelaterad vårdpersonal (74 procent av antalet nyanställda).

Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd bemanning har i snitt ökat med +0,4 procent jämfört med samma period 2024. En ökning som motsvarar 23 årsarbetare. Perioden januari till mars 2025 innehöll en vardag mindre, vilket ger en minskning av arbetade timmar (motsvarande -1,6 procent) jämfört med samma period föregående år. Extratiden (jour/beredskap, övertid och

fyllnadstid) ackumulerat till mars har ökat med +1,3 procent, vilket motsvarar ungefär 3 årsarbetare.

Andelen inhyrd bemanning av den totala personalkostnaden är 2,1 procentenheter lägre (10,9 procent) för perioden januari-mars jämfört med samma period föregående år.

Sjukfrånvaron ackumulerat till och med mars är 6,77 procent. Det innebär att sjukfrånvaron ökat med 0,43 procentenheter jämfört med samma period föregående år (6,34 procent). Den korta sjukfrånvaron står för 0,34 procentenheter av ökningen och anses bero på att årstidsvariationerna av förkylning och influensa har varit kraftiga inledningsvis 2025. Den korta sjukfrånvaron är nu på 3,19 procent och förväntas minska kommande månader. Långtidsfrånvaron på 3,57 har ökat marginellt med 0,08 procentenheter.

Ekonomi

Periodens resultat uppgår till -776 miljoner kronor (mnkr), vilket är 748 mnkr sämre än budget och en försämring med 986 mnkr jämfört med samma tidpunkt föregående år. Det negativa resultatet beror främst på negativt finansnetto.

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är + 8 procent. Verksamhetens intäkter är 109 mnkr lägre än föregående år (-31 procent), vilket huvudsakligen härleds till bortfall av sektorbidrag, lägre tilldelning av nationella medel men också till lägre intäkter från patienter och försäljning av vård. Detta beror till viss del på att faktureringen av utomlänsvård påverkats av möjligheten att få ut korrekta underlag från Cosmic, men arbete för att säkerställa detta pågår.

Kostnaderna för egna medarbetare har ökat med 116 mnkr medan kostnaderna för inhyrd bemanning har minskat med 21 mnkr, liksom kostnaderna för pensioner som är 89 mnkr lägre än föregående år vid samma tidpunkt. Köpt vård kopplat till vårdgarantin har minskat jämfört med samma period föregående år (-4mnkr). Kostnader för riks- och regionvård har ökat med drygt 20 miljoner, medan sjukresor och sjuktransporter har ökat med 17 mnkr. Övriga kostnader har ökat med drygt 40 miljoner (med övriga kostnader avses till exempel läkemedel, förbrukningsinventarier, programlicenser och diverse inköpta tjänster).

Finansnettot är negativt med 599 mnkr, vilket är 624 mnkr sämre än budget och 918 mnkr sämre än föregående år.

Aktuell årsprognos baserat på mars månads utfall indikerar ett negativt resultat för verksamheten med -284 mnkr, vilket är 405 mnkr sämre än budget men 198 mnkr bättre än 2024, och beror på ökade skatteintäkter. Den prognosticerade nettokostnadsutvecklingen är 2 procent. Verksamhetsdivisionerna prognostiserar sammantaget ett budgetunderskott med -714 mnkr. Prognosen visar på ett negativt resultat på sista raden (årets resultat) med -1 040 mnkr.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall helår 2024	Mål 2025	Utfall peri- oden 2025	Prognos 2025
Nettokostnads- utveckling %, jmf utfall fg år	7,7 %		8 %	-
Utveckling av skatt/utjämnings/ generella statsbi- drag, jmf med utfall fg år, %	4,7 %		5,2 %	3,4 %
Divisionernas budgetavvikelser	-692	Avvikelse >0	-214	-714
Soliditet blandmo- dell, %	44 %		40,3 %	
Soliditet fullfonde- ring, %	16 %	16 % eller högre	11,5 %	
Avsättning till pensioner inkl. ansvarsförbindelse, konsoliderings- grad, %	100 %		95 %	
Verksamhetens resultat i förhål- lande till skatter, statsbidrag	-4,5 %	1 -3 % i normal- fallet	-6,3 %	-2,6 %
Självfinansiering av investeringar	100 %	Minst 60 % i genomsnitt för planeringspe- rioden tre första år	-	

För mer information se bilaga 1: Månadsrapport per mars 2025

Aktuella händelser

Region Norrbotten i lokala medier

Folktandvårdens lärlingsprogram där unga människor kan testa på tandvårdsyrket uppmärksammas i flera kanaler och lyfts som en positiv satsning för att förbättra förutsättningarna för Folktandvårdens framtida kompetensförsörjning.

Det rapporteras om att fosterdiagnostik med metoden NIPT (non-invasive prenatal testing) nu är igång i Norrbotten när mödravården tar emot den första patienten.

Cosmic blir omskrivet en del under perioden, men inte med samma frekvens som tidigare. Både svårigheter och mer positiva aspekter lyfts fram, som att medarbetare nu har bra koll på systemet och att det känns mindre tidskrävande att jobba i.

Socialdemokraterna listar i sin vårbudgetmotion bland annat läkemedelsförsörjning och sjukvårdsberedskap som viktiga områden. Eftersom Norrbotten och Gotland pekas ut som regioner där så kallade beredskapssjukhus skulle kunna ligga riktas uppmärksamhet mot Region Norrbotten.

Inom kultursektorn lyfts den satsning på dans som görs gemensamt av Region Norrbotten och Piteå kommun. Pjäser och konserter på både hemmaplan och från turnéer i övriga Sverige finns också med i rapporteringen.

Avrapportering av pågående ärenden

Återgång till ordinarie hantering av fakturainläsning för utomlänsvård

Primärvården återinförde den 1 maj ordinarie hantering av inlästa fakturor för utomlänsvård. Den tillfälliga lösning som infördes 2024, med schablonavdrag enligt punkt 16.3 i förfrågningsunderlaget, var villkorad med anledning av att regionen ännu inte hade ett fungerande systemstöd för fakturainläsning.

Eftersom ekonomistöd nu etablerat ett sådant finns inte längre behov av schablonhanteringen, varpå bedömningen är att det är rimligt att återgå till den tidigare hanteringen. Avdrag görs därmed utifrån faktiska fakturor och kopplas till den hälsocentral där patienten är listad vid vårdtillfället.

Nytt patientövervak

Nytt avtal för patientövervak har tecknats med leverantörens Philips och ett införandeprojekt har etablerats. En projektsida har skapats på Insidan för information och uppdateringar. Tidplanen inkluderar installation i två etapper, med utbildning som omfattar e-learning och praktiska moment. Totalt är det över 2000 medarbetare som ska genomgå utbildningen.

Uppdrag från regionstyrelsen

Tillgängliga för norrbottningen

Programmet Tillgängliga för norrbottningen har nu konkretiserat att antal prioriterade fokusområden för det fortsatta arbetet enligt följande:

- Utveckla systematisk produktions- och kapacitetsstyrning
- Säkerställ hållbar kompetensförsörjning
- Använd kompetensen ändamålsenligt
- Ställ om till en god och nära vård
- Agera för säker vård

- Data, digitala verktyg och plattformar

Arbetet i de olika uppdragen fortsätter och kommer att involvera många medarbetare och kräva stort engagemang. Prioriteringar och beslut kommer krävas för att säkra framdrift och regionledningen kommer löpande att följa progressen.

Socialstyrelsens rekommendation gällande screening för bröstcancer

I maj 2023 publicerades Socialstyrelsens nya rekommendationer gällande Screening av bröstcancer. Socialstyrelsen rekommenderade regionerna att inte erbjuda screening för bröstcancer till personer över 74 år. Detta då aktuell forskning inte kunnat påvisa positiva effekter på överlevnaden samtidigt som negativa effekter i form av utsatthet för strålning, oro, överdiagnostik och överbehandling kunde konstateras i åldersgruppen. Detta ledde till att regionstyrelsen och därefter regionfullmäktige fattade beslut om att återkalla ett tidigare beslut om avgiftsfri mammografiscreening för kvinnor över 74 år, för att istället följa Socialstyrelsens rekommendationer enligt ovan.

I Norrbotten har en allt högre andel av de som fått kallelse till mammografiscreeningen kommit till screening. Deltagandet har sedan år 2022 ökat från 82 till 84 procent (2024). I Norrbotten kan man kontakta mammografin direkt om man till exempel känner en knöl i bröstet.

Resultatet av ökad taxa för F-tandvård

Patienter med rätt till särskilt tandvårdsstöd tillhör en av folktandvårdens högst prioriterade grupper. Engagemanget för denna grupp hos länets privata aktörer är lägst i landet enligt Tandvårdsbetänkandet (SOU 2021:8). Mot bakgrund av detta beslutade regionfullmäktige att, från och med den 1 januari 2024, öka budgetramen till regionstyrelsen med 1,3 mnkr för höjd tandvårdstaxa vid behandling av personer med F-tandvård.

Detta har resulterat i att antalet patienter som tagit del av F-tandvård har ökat från 809 individer år 2022 till 926 år 2024. Andelen patienter som har behandlats hos privata aktörer har ökat från 38,4% (2022) till 41,7% (2024), vilket är ett steg i rätt riktning mot att öka privata tandvårdsaktörers engagemang i de prioriterade grupperna.

Översyn Nationella tjänster 1177 Vårdguiden

Hälso- och sjukvårdsdirektören har, via regiondirektören, fått i uppdrag att göra en översyn av kontaktvägar till hälso- och sjukvården såväl digitalt, via telefon som fysiskt. Översyn har genomförts tillsammans med berörda leverantörer, kommunikatörer, utvecklingsledare, förvaltningsledare och verksamhetsutvecklare.

Översynen visade att 1177 fortsättningsvis är den centrala ingången för listning, och att samtliga hälsocentraler i Norrbotten ska vara anslutna till 1177 Vårdguidens e-tjänster. Medborgare ska via länk kunna nå respektive hälsocentralers e-tjänster. För att skapa en enhetlig struktur i hela regionen har be-

slut fattats om att länkar till e-tjänsterna “förnya recept” samt “av-/omboka tid” ska finnas kvar. Det är viktigt att informationen inte upplevs som splitt-rad.

Utvecklingen av Hitta vård och listningsfunktionalitet i inloggat läge pågår, liksom redaktionell utveckling av informationen. Översynen visade att hälsocentralerna behövde komplettera kontaktkorten med uppgifter om vårdpersonal, verksamhetsbeskrivning, kontaktvägar och öppettider.

Vidare behöver regionen ansluta sig till Ineras listningstjänst 2.0 för att kunna ta del av samtliga funktioner inom 1177, men också för att säkerställa att kontaktkorten uppfyller gällande författningskrav.

Det obligatoriska basutbudet för 1177 har justerats i Beställning Vårdval primärvård så att det råder likalydande förutsättningar i beställningen. Samtliga hälsocentraler i Region Norrbotten ska vara anslutna och visa basutbudet under rubriken Våra e-tjänster på 1177 Vårdguiden. De tjänster som ingår i basutbudet är:

- förnya recept
- kontakta mig
- av/omboka tid
- beställa tid.

Utöver dessa tjänster ska samtliga leverantörer erbjuda kontaktmöjlighet via telefon. Medborgarna ska ha tillgång till att boka tid via digitala tjänster. Tidböcker ska vara tillgängliga för medborgarna via webbtidbok.

Information från verksamheten

Division Funktion

Bild- och funktionsmedicin

Bild- och funktionsmedicin byter i början av maj till nytt kallelsesystem som innebär att extern part skriver ut och kuverterar kallelserna. De patienter som har digital brevlåda erhåller en kallelsen där. Förändringen minskar administrationen eftersom det innebär en lägre grad manuell hantering, vilket också ökar säkerheten och minskar risken för fel. Det krävs dock fortsatt manuell hantering av kallelser innehållande exempelvis läkemedel.

Efterfrågan på undersökningar är fortsatt stor. Den höga efterfrågan leder till hög produktion av genomförda undersökningar och i anslutning till det en stor volym av undersökningar som kräver skriftligt svar. Verksamheten arbetar aktivt och målinriktat med att effektivisera i de egna flödena och processerna. Detta för att balansera kostnader, bromsa kostnadsutvecklingen och realisera påverkbara resultat i egna processer och flöden med bäring mot ekonomin.

Sommarplanering pågår på alla enheter och läget inför sommaren ser relativt bra ut. En väl genomarbetad planering med olika alternativ skapar trygghet i verksamheterna.

An/Op/IVA

Hygienombud på IVA i Sunderbyn har tilldelats Svenska Hygienpriset 2025 för framgången i deras arbete med basala hygienrutiner och klädregler (BHK). Utmärkelsen är ett tydligt exempel på hur medarbetarkraft och engagemang kan leda till verklig förändring.

Laboratoriemedicin

Projekt Digital cytologi

Enheten för Klinisk patologi har beviljats 1,4 mnkr inom ramen för den nationella överenskommelsen om jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider. Projektet syftar till att öka kapaciteten för digital diagnostik inom klinisk cytologi. Den förväntade effekten är kortare svarstider och en mer samstämmig diagnostik. Den skapar också bättre förutsättningar för ökat samarbete mellan diagnostiker i hela norra sjukvårdsregionen. Digitalisering innebär också ett stöd för framtida applikationer baserade på artificiell intelligens (AI).

Inspektion av klinisk kemi och mikrobiologi samt transfusionsmedicin

Swedac, styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, genomförde den 11–12 mars inspektioner av klinisk kemi och transfusionsmedicin samt klinisk mikrobiologi vid Sunderby sjukhus och på regionens länsdelssjukhus med gott resultat. De avvikelser som framkom kan härröras till skalskydd samt övningar i krisberedskap.

Patologiverksamheten har tidigare varit ackrediterade (kontrollerat samt bevisat att uppdragen utförs opartiskt, korrekt och grundas på internationellt erkända standarder) i Unilabs regi, men måste nu ansöka på nytt för cervixcytologin. Verksamheten inspekterades av Swedac den 13 mars med gott resultat.

Tillstånd för blodverksamhet

För att bedriva blodverksamhet krävs ett tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som är tidsbegränsat och förnyas efter tillsyn vartannat år. Tillsyn av blodverksamheten i länet genomfördes den 18–19 mars, följt av en inspektion av Vävnadsinrättningen den 19 mars. En detaljerad rapport och beslut från IVO inväntas.

Bemanningscentrum (BMC)

Verksamhetens samtliga resurser är utbokade under sommarens semester-månader. Att en av verksamhetens sjuksköterskor medverkat i ett reportage i finska Yle har lett till flertalet sökande och intresserade från Finland. Rekryteringsprocessen pågår.

Vårdgarantienheten

Under årets tre första månader har Vårdgarantienheten kontaktats i 5318 fall,

varav 3974 via telefon och 1344 via 1177. Detta har lett till att 1296 patienter har skickats till externa vårdgivare. Samtalen om taxiintyg, som det rapporterades om i förra rapporten, har fortsatt under april månad.

Division Länssjukvård 1

Barn- och ungdomshabiliteringen

Barn och ungdomshabiliteringen arbetar för att möta upp behoven för små barn med autism. Det omfattar att utbilda medarbetare samt att ta fram läns-gemensamma arbetssätt som inkluderar tidiga insatser till barn 0–6 år enligt Socialstyrelsens riktlinjer. Utöver detta arbetar barn- och ungdomshabiliteringen med att ta fram en läns-gemensam hemsida med information om habiliteringens diagnosgrupper och egenvårdsinformation i text och film. Hemsidan är tänkt att länkas samman med den digitala hemsida för barn som utvecklas i projektet för ungas psykiska hälsa (UPH).

Barn och ungdomsmedicin i Sunderbyn

I Sunderbyn arbetar barnkliniken tillsammans med akuten för att förbättra vården för barn som kommer till akutmottagningen. Något som anses särskilt viktigt när akutmottagningen i Sunderbyn är belastad i och med bristen på vårdplatser. Barn- och ungdomsmedicin har även haft en övning tillsammans med akutmottagningen gällande akut situation med barn.

I Sunderbyn arbetar man med att tydliggöra kontaktvägar till lekterapi från andra kliniker och hälsocentraler. Detta för att kunna arbeta mer systematiskt med barn som behöver förberedas inför procedurer samt bearbeta till exempel sjukhusskräck.

Barn- och ungdomspsykiatri i länet

Standardiserade vårdförlopp för bedömning och/eller behandling av ADHD har tagits fram i samverkan med primärvården. Nästa steg är gemensam implementering. Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) arbetar tillsammans med vuxenpsykiatri i länet för att se till att patienter får en trygg övergång från BUP till vuxenvården.

För att arbeta med folkhälsa för barn och ungdomar har BUP initierat ett arbete med *Den mentala tallriksmodellen* tillsammans med Vårdstöd. I maj pågår föreläsningar för vårdnadshavare och personal som möter barn och ungdomar i sitt arbete. Till hösten fortsätter arbetet i länsdelarna tillsammans med primärvård, kommun och andra aktörer.

BUP:s heldygnsavdelning har minskat övertiden med drygt 600 timmar de senaste tre månaderna, vilket är 47 procent av den totala övertiden. Minskningen kan kopplas till ändrade arbetssätt och nya lokalförutsättningar.

Division Länssjukvård 2

Verksamhetsområde Allmänkirurgi/Urologi

Arbetet med sommarbemanning pågår. I dagsläget har verksamheten få svar

på avropen av inhyrda sjuksköterskor från maj och framåt, men kliniken arbetar aktivt med åtgärder i syfte att förbättra läget.

Inom öppenvården fortsätter endoskopienheten aktivt att korta köer genom att effektivisera patientflöden. I nuläget erbjuder regionen undersökning inom 2 månader.

Onkologin i Norrbotten har i nuläget begränsade resurser av onkolog, men jobbar på en lösning och i samarbete med onkologen i Umeå. Patienterna kan känna sig trygga i att de även i fortsättningen får god kvalitet, behandling och ett gott omhändertagande för sin cancersjukdom.

Nyligen presenterades resultaten av 1-årsuppföljningen från opererande kliniker med robotkirurgi i Norrbotten. Uppföljningen av operationer inom verksamhetsområdet indikerar goda resultat vad gäller kvalitet och kortare vårdtider.

VO OB/GYN

Tillsyn av patientsäkerheten inom förlossningsvården i Region Norrbotten har genomförts av IVO under 2024. Denna tillsyn har genomförts i samtliga regioner i Sverige. Tillsynen har haft särskilt fokus på systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete, bemanning och kompetens, dokumentation och kommunikation samt information och delaktighet. Under inspektionen identifierades vissa brister i verksamheten relaterat till ovanstående fokusområden.

Region Norrbotten har i februari 2025 svarat IVO och beskrivit åtgärder som ger goda förutsättningar att komma till rätta med de brister som identifierades. En av åtgärderna har varit att tillsätta en patientsäkerhetssamordnare inom verksamhetsområdet. IVO har därefter avslutat ärendet.

28 april 2025 infördes NIPT fosterdiagnostik i Region Norrbotten. Rutiner, arbetssätt och avtal är på plats. Provtagning kommer ske i anslutning till det första rutinultraljudet och proverna tas på specialistmödravården i länet.

I dagsläget minskar tillgängligheten för gynekologiska mottagningsbesök till läkare till följd av förändrande bemanningsförutsättningar och pågående föräldraledigheter. Arbete pågår för att förbättra tillgängligheten.

Robotkirurgin har, inom verksamhetsområdet, inte ännu pågått ett helt år. Trots den korta tiden ses en ökad andel minimal invasiv kirurgi samt en något kortare operationstid. Generellt leder en ökad andel minimal invasiv kirurgi till kortare vårdtider, minskad risk för komplikationer, färre postoperativa besvär samt en snabbare återgång till vardagen. Verksamheten fortsätter att följa data inom området och fler resultat kommer att presenteras framgent.

VO Paramedicin

Verksamhetsområdet har börjat använda 1177:s stöd och behandlingsplatt-

form. Den möjliggör att medarbetarna kan möta patienterna digitalt i sin hemmiljö, istället för fysiska besök. Arbetet har nyligen startat upp och därför inte utvärderats i sin helhet ännu, men upplevs initialt vara ett fungerande arbetssätt.

Exempel på digitala verktyg och arbetssätt:

- Inom arbetsterapi, som syftar till att stödja vardagsaktivitet efter en sjukdom, har den internet-baserade interventionen ”Strategier för att nå ett aktivt vardagsliv” (SEE) utvecklats för en bred målgrupp.
- Logopederna jobbar digitalt med ”KomIgång Online” som är ett stödprogram för föräldrar eller närstående till barn mellan 0–6 år som har svårt att kommunicera.
- ”AKKtiv – tidigare” är en utbildning på plats, där en kommunikationspartner får lära sig om olika verktyg att använda i samspelet med en person som behöver stöd för att kommunicera. Det kan vara strategier och olika Alternativa och Kompletterande Kommunikationssätt (AKK). Arbeta med att göra om denna till en digital/hybrid utbildning pågår.
- Den enskilda information som föräldrar till barn med språkstörning i nuläget får hos logoped kommer att ersättas med ett digitalt stöd i form av en föräldrautbildning.
- Dietisterna arbetar med ”Viktstabilitetsprogrammet”, ett digitalt program på behandlingsplattformen, som ger den gravida med övervikt stöd för att skapa eller bibehålla goda mat- och motionsvanor under graviditeten. Detta för att undvika för stor viktuppgång och minska risken för komplikationer under graviditeten och förlossningen samt skapa goda vanor för familjen.

VO Ögon/ÖNH/KÄK

Ögonkliniken i Sunderbyn har med start i april 2025 påbörjat ett pilotprojekt där krypterad e-post testas. Initialt ska ett antal optikerföretag skicka sina remisser via den krypterade e-posten istället för med post eller fax. Fördelarna är många med mindre manuell hantering, bland annat ökad säkerhet och minskad administration. Målet är att breddinföra detta i hela regionen.

ÖNH-kliniken har anställt en överläkare i foniatri (specialitet som inriktar sig på röst-, tal- och sväljstörningar) som även är klinisk professor vid Umeå universitet. Detta innebär att kliniken nu kan behandla foniatri patienterna i egen regi. Kliniken har under 2024 haft få patienter som använt vårdgarantin och klarar således bemanningen med egna medarbetare. Den vård som köps in är sådan som är regionalt eller nationellt nivåstrukturerad, till exempel vissa behandlingar eller operationer av cancerpatienter.

Käkkirurgin har nyligen skiftat till digital operationsteknik med ny digital operationsplanering som möjliggör att gå från gipsavgjutningar till digital planering. Fördelen med den nya tekniken blir att käk-operationer blir mer exakta och är mer kostnadseffektiva samt ger kortare postoperativ vårdtid. Planering och operation för fler patienter pågår enligt plan med ny digital operationsplanering.

Division Nära

Utförlig redovisning av division Näras verksamhetsområden, primärvården och folktandvården, samt information från utvecklingskansliet för nära vård presenteras i hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport. Hälso- och sjukvårdsnämnden sammanträder den 19 maj.

Division Psykiatri

Verksamhetsområde Sunderbyn

Avdelning 40C öppnade i provisoriska lokaler i mitten av april månad. Det innebär att antalet disponibla slutenvårdsplatser ökade till 32. De disponibla vårdplatser är i skrivande stund, månadsskiftet april-maj, 36 till antalet.

Installationen av nya överfallslarm inom avdelningen har pågått under slutet av april och är nu slutförd. I och med det kan avdelningen flytta från provisoriska till sina ordinarie lokaler i maj.

Avdelning 30A och 30B kommer utifrån nuvarande plan få nya överfallslarm installerade under sommarmånaderna. Det innebär att alla av verksamhetens vårdavdelningar kommer att ha fungerande överfallslarm i slutet av augusti.

Luleå närpsykiatri har ökat sin tillgänglighet i telefon och på 1177, trots utmanande bemanningsläge. Utvecklingsarbete pågår för att komma till rätta med situationen.

Verksamhetsområde Gällivare

Verksamheten har fått ett beslut från IVO gällande tillsynen under hösten och IVO avslutar ärendet. Verksamheten fortsätter arbeta med åtgärder utifrån uppmärksammande brister.

Verksamheten har två medarbetare som just nu studerar till DBT-terapeuter (dialektisk beteendeterapi) och under hösten 2025 kommer patienterna kunna erbjudas både individualterapi och gruppbehandling. Gruppbehandling i DBT syftar till att lära patienten bygga upp färdigheter som att exempelvis vara närvarande, hantera relationer eller reglera känslor och kan användas som behandlingsmetod för personlighetsyndrom, depression, ångest eller andra psykiatriska syndrom. Verksamheten kommer fortsätta utveckla denna gruppbehandling över tid för att kunna nå fler patienter.

Verksamheten har gjort lyckade rekryteringar och har nu 71 anställda, vilket är 11 fler än 2022. Några av de nyrekryteringar som genomförts är socio-nomer, psykologer, beteendevetare och sjuksköterskor. Verksamheten har endast en inhyrd sjuksköterska i verksamheten i dagsläget.

Verksamhetsområde Piteå

SPOT följer fortsatt ett 80-tal patienter och har avslutat insatser för över 100 patienter. En andra personalenkät har genomförts med fortsatt positiva resultat. De av företagshälsovården genomförda insatserna för återhämtning har uppfattats som positivt för de medarbetare som deltagit.

SPOT har tagit emot sina första omvårdnadsstudenter från Strömbackaskolans gymnasium. Studenterna kommer att finnas i verksamheten under sju veckor.

Alla sektioner inom verksamheten har infört förbättringsmöten och kommer att arbeta med detta under resterande delen av året. Under maj månad kommer enhetscheferna att göra besök i andra verksamheter för att inhämta inspiration till införande av bland annat Gröna korset (en metod för att identifiera risker och vårdskador i realtid).

Verksamheten har under våren förändrat arbetssätt till sektionsbundna läkare, vilket har lett till att besöksstatistiken kraftigt ökat. Verksamheten bedömer att det kommer leda till en fördubbling av antalet genomförda läkarbesök innan sommaren.

Verksamhetsområde Läns-gemensam Rättsspsykiatri

Rättsspsykiatrin har genomfört en behovskartläggning där samtliga patienters behov har sammanställts. Syftet med kartläggningen var att undersöka om verksamhetens behandlingsutbud är anpassat till patienternas behov samt att ta fram faktaunderlag för framtida kompetensutvecklingsinsatser.

Kartläggningen visar att en stor andel av patienterna har en psykosjukdom (80 procent), hälften av patienterna har en missbruksproblematik och en hög andel (75 procent) har samsjuklighetsproblematik, det vill säga fler än en psykiatrisk diagnos.

Rättsspsykiatrin har deltagit på SKR:s konferens där säkerhetsfrågor inom barn-, vuxen- och rättsspsykiatri diskuterades. Årets tema var ”Utmaningar och säkerhet inom psykiatrisk vård i en föränderlig värld”.

IVO har meddelat att tillsynsärendet av rättsspsykiatrin, som genomfördes i november 2024, avslutas. Verksamhetens handlingsplan bedöms vara tillräcklig för att avsluta tillsynen.

Division Regionstöd

Divisionen har under april deltagit i det regeringsuppdrag som avser ta fram en nationell lägesbild över medicintekniska produkter, samt hur produktions- och distributionskedjor för dessa ser ut i landet, genom att medverka i djupintervjuer tillsammans med läkemedelsverket. Arbetet är ett led i det nationella beredskapsarbetet.

Divisionen har utökat närstödet kopplat till sjukresor för att uppnå ökad följsamhet till regelverk, effektivisera processer tillsammans med underleverantörer samt utveckla befintliga processer tillsammans med underleverantörer och vårdverksamheter. Arbetet förväntas ge positiva effekter för både patient, medborgare och verksamhet genom exempelvis utveckling mot enklare administration och mer anpassad utrustning där så behövs.

Regiongemensamt

Regionstaben

Projekt Förbättrad dokumenthantering

Projektets syfte är att förbättra dokumenthanteringen genom att uppgradera vårt dokumenthanteringssystem VIS från server till molnet och i samma plattform som M365, då nuvarande plattform slutar fungera mitten av år 2026.

Projektet skapar förutsättningar för en robust, enkel, lagenlig och kostnadseffektiv dokumenthanteringsprocess inom Region Norrbotten. Projektet syftar till att:

- minimera risken för IT-attacker på VIS
- sänka driftkostnader och frigöra serverkapacitet
- skapa integrationer mellan VIS och Teams för enklare dokumenthantering (Teams Look-a-like), förbättra användarvänligheten för att kunna följa lagar och förordningar som styr oss – lätt att göra rätt.

Projektet pågår från 1 januari 2025 till och med 23 januari 2026 och leds av en styrgrupp med stabsdirektör som projektägare. Styrgruppen involverar nyckelpersoner från division funktion, länssjukvård 1 och 2 samt från regionala utvecklingsavdelningen. Projektgruppen består av kompetenser inom teknik, verksamhet, förändringsledning och kommunikation.

Säkerhet

Säkerhetsenheten har deltagit i det nationella mötet för tjänstemän i beredskap (TiB), organiserat av Socialstyrelsen. Syfte med mötet var att dela erfarenheter mellan regionerna i hur TiB arbetar vid särskilda händelser, Sektorsansvarig myndighet för hälsa, vård och omsorg redovisade sin beredskapsorganisation och larmkedja där ingick även E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten och Läke-medelsverket.

Regionen har anmält sitt deltagande i övning *Polestar 25* som genomförs i november som en stabsövning under ledning av Militärregion Nord och Norra Civilområdeskansliet. Övningen syftar till att utveckla och följa upp militärregionens och civilområdets gemensamma förmåga till ledning och samverkan i ett scenario som handlar om krig motsvarande NATO:s artikel 5. Deltagare från regionen ingår i den regionala särskilda sjukvårdsledningen.

Lokal särskild sjukvårdsledning för Luleå/Boden har genomfört en stabsövning med inriktning på höjd beredskap. Övningen var mycket uppskattad av deltagarna som fick en större förståelse för sin roll inom den lokala krisledningen.

Länsstyrelsen för Västerbotten och Norrbotten har genomfört övningslarm för dammhaveri med tillhörande samverkanskonferens. Syftet var att pröva

samtliga aktörers larmkedja samt förmåga att delta på samverkanskonferens. Regionens tjänsteperson i beredskap tog emot övningslarmet samt deltog i samverkanskonferensen.

Säkerhetsenheten tillsammans med upphandlingsenheten fortsätter arbetet med ny upphandling vad avser bevakningstjänster och säkerhetsutbildningar för regionen.

Barnrätt

Den 9 april anordnades nätverksträff för samtliga av regionens barnrättsombud. Ombuden fick genomgång av ett kunskapshöjande presentationsmaterial samt fallbeskrivningar som underlag för diskussion, med sju olika teman (bland annat barnets bästa, barns delaktighet, barns rätt till skydd och orosanmälningar) kring barnets rättigheter. Syftet med materialet är att de 70 ombuden inom Region Norrbottens verksamheter ska kunna använda materialet och sprida kunskaper kring barnets rättigheter på sina arbetsplatser.

Nätverket fick också besök av Region Norrbottens ungdomsråd som berättade om sitt arbete och ombuden fick chans ställa frågor.

Klimatredovisning

Region Norrbotten har lämnat in klimatrapport samt miljönyckeltal till SKR. Rapporten är framtagen med hjälp av vägledning och beräkningsverktyg som utvecklats för att hjälpa regionerna att redovisa sina klimatpåverkningar på ett enhetligt sätt. Syftet är att skapa en branschstandard för klimatberäkningar och göra resultaten jämförbara. Redovisningen följer en standardiserad metod där utsläppen delas in i tre kategorier:

1. direkta utsläpp från regionens egna aktiviteter
2. utsläpp från köpt energi
3. indirekta utsläpp från andra källor.

Regionen har mätt utsläpp inom flera områden, inklusive fastigheters energianvändning och vattenförbrukning, resor och transporter, inköp och resursförbrukning samt avfallshantering. Rapporten inkluderar en jämförelse med ett basår (2023) för att visa förändringen i utsläpp över tid och fånga effekten av regionens klimatarbete.

Resultaten visar att regionen har ökat utsläppen inom första punkten, till exempel från förbränning av drivmedel från egna verksamhetsbilar. Däremot har utsläpp minskat inom punkt två med 9 procent, och inom punkt tre, avseende inköpta tjänster och varor, med 13 procent jämfört med föregående år. Detta är ett betydande steg framåt i arbetet med att minska regionens totala klimatpåverkan.

Miljörapportering

Region Norrbotten bedriver miljöfarlig verksamhet och har därmed, i enlighet med gällande lagstiftning, lämnat in en årlig miljörapport.

Miljörapporteringen syftar till att följa upp att verksamheterna bedrivs enligt gällande villkor samt till att förbättra verksamheternas miljöarbete. Miljörapporterna är också en viktig informationskälla för allmänheten, beslutsfattare, forskare och andra aktörer med intresse för miljöfrågor på internationell, nationell samt regional och lokal nivå.

Kemikaliehantering

Region Norrbottens regionövergripande stöd inom kemikaliehantering har sedan hösten 2022 bedrivits av konsulten Goodpoint. Som ett led i Region Norrbottens systematiska arbetsmiljöarbete påbörjar konsulterna under våren ett samordnat riskbedömningsarbete av cancerogena, mutagena och reproduktionstoxiska kemikalier, så kallade CMR-produkter, i samtliga verksamheter. Syftet är att säkerställa att hanteringen av dessa särskilt farliga ämnen sker på ett säkert sätt. Målet är att identifiera och bedöma risker kopplade till CMR-produkter på de avdelningar där dessa används, samt att se över behovet av åtgärder för att minimera riskerna.

Konsulterna kommer att samordna och genomföra riskbedömningen, samt genomföra individuella genomgångar med verksamheternas kemikalieombud. Respektive chef godkänner sedan riskbedömningarna i regionens system (iChemistry).

IT/MT-avdelningen

Beslut om förstudier och projektgenomförande

I samband med utvecklingsrådets möte den 29 april beslutades om följande förstudier:

Nytt vaccinationsstöd

Den befintliga vaccinationsmodulen i Cosmic har ett flertal identifierade brister med resurskrävande administration. För att komma vidare ska nu en förstudie genomföras inför beslut om införande av ett nytt vaccinationsstöd.

Egenmonitorering

En förstudie kring egenmonitorering ska genomföras för att klargöra inriktning och vägval samt att kunna presentera ett förslag på ett bredare införande av tjänster.

Nytt diarie- och ärendehanteringssystem

Regionens befintliga diarie- och ärendehanteringssystem behöver bytas ut för att kunna erbjuda berörda verksamheter ett effektivare stöd. En förstudie ska utreda förutsättningarna och ta fram ett underlag inför beslut om införande av ett nytt diarie- och ärendehanteringssystem.

Ansökan om stöd från Effektivitetsdelegationen

IT/MT-avdelningen har fått uppdraget att koordinera arbetet med ansökan om ekonomiskt stöd från Effektivitetsdelegationen för effektivare hälso- och sjukvård. Ansökan ska vara inlämnad till Kammarkollegiet senast den 15 juni.

Patientsäkerhet och vårdhygien

Patientsäkerhet

I april påbörjades analysen ”Uppföljning av patientsäkerhet 2025” tillsammans med biträdande divisionschefer. Arbetet tar stöd i ett verktyg som är utvecklat nationellt utifrån handlingsplanen för patientsäkerhet (Agera för säker vård 2020). Analysen är tänkt att identifiera utmaningar och ge stöd för att prioritera insatser för patientsäkerhet.

Teamet för patientsäkerhet har tagit del av samtliga privata vårdgivares patientsäkerhetsberättelser för 2024. Resultatet kommer att rapporteras till beställarenheten.

En chefsutbildning i patientsäkerhet har tagits fram av chefläkarna med lex Maria ansvar tillsammans med verksamhetsutvecklare. Första utbildningstillfället kommer genomföras i maj. Målet är att utbildningen kommer kunna genomföras löpande framöver.

Lex Maria

Fyra lex Maria-ärenden har skickats in till IVO under mars.

Vårdhygien

Vårdhygien anordnar riktade utbildningsinsatser till lokalvården, med start på Sunderby sjukhus. En introduktion i basala hygienrutiner och säkerhetsutrustning för vietnamesiska läkarutbytesstudenter har ägt rum. Hygienforum för hygienombud i både region och kommun fortsätter med olika teman för varje tillfälle.

Smittskydd Norrbotten

Fall av både influensa- och RS-virusinfektioner diagnosticeras fortsatt men spridningen får, i skrivande stund, anses lågintensiv. Mycket få fall av covid-19 och vinterkräksjuka de senaste veckorna.

Bilagor

1. Månadsrapport per mars 2025